

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

Patiëntenfederatie
Nederland
samen de zorg beter maken

AMBULANCEZORG
NEDERLAND

ORGANISEERT DE EERSTE LIJN

Federatie
Medisch
Specialisten

landelijke
huisartsen
vereniging

Zorgverleners
Nederland

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

datum

Utrecht, 18 september 2025

voor informatie

Marcel Heldoorn m.heldoorn@patientenfederatie.nl

onderwerp

Commissiedebat Acute Zorg – 25 september

Geachte leden van de commissie VWS,

Op 25 september spreekt u over Acute Zorg. Patiëntenfederatie Nederland pleit, samen met de andere ondertekenaars van deze brief¹, al jaren voor goede en betrouwbare gegevensuitwisseling in de zorg². In deze brief pleiten we voor snellere realisatie van een opt-out voor spoedzorg. Zodat meer patiënten erop kunnen rekenen dat hun gezondheidsgegevens compleet en inzichtelijk zijn op het moment dat ze met spoed zorg nodig hebben.

Opt-out: ga uit van toestemming, tenzij de patiënt bezwaar heeft

In recent onderzoek³ van Patiëntenfederatie Nederland en MIND zegt 95% van de patiënten en cliënten het belangrijk te vinden dat hun zorgverleners inzicht hebben in hun medische gegevens. Daarbij maakt 87% geen bezwaar tegen inzage van hun gegevens in spoedsituaties. Voor mensen met een psychische aandoening geldt dat 74% daar geen bezwaar tegen maakt. Met de huidige systematiek zijn medische gegevens bij spoed echter alleen inzichtelijk als een patiënt daar vooraf (proactief en expliciet) toestemming voor heeft gegeven via de online voorziening Mitz⁴. Veel patiënten weten dat niet en ook zijn veel zorgverleners nog niet aangesloten bij Mitz.

We pleiten daarom al langer voor een 'opt-out systeem' waarbij overdracht en uitwisselen van relevante, noodzakelijke medische gegevens altijd mogelijk is, tenzij de patiënt expliciet aangeeft dat niet te willen. Dus een 'ja, mits-systeem' in plaats van het huidige 'nee, tenzij-systeem' waarbij actieve toestemming vooraf nodig is. Uit het recente onderzoek van de Patiëntenfederatie en MIND blijkt opnieuw dat veel patiënten willen dat er zo snel mogelijk een opt-out systeem ingevoerd wordt voor beschikbaarheid van medische gegevens bij spoedzorg.

Opt-out: minder risico voor patiënten die minder digitaal vaardig zijn

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) stelde jaren geleden⁵ al dat de meeste mensen het beste worden geholpen als ze geen actie hoeven te ondernemen. Uit focusgroepen weten we dat veel patiënten ervan uitgaan dat zorgverleners over noodzakelijke gegevens kunnen beschikken. Ze weten niet dat ze actief en expliciet vooraf toestemming moeten geven. Daarbij komt dat 35% van de Nederlanders moeite heeft met het vinden, begrijpen en beoordelen van gezondheidsinformatie⁶. Kwetsbare en minder digitaal vaardige patiënten, die vaker zorg nodig hebben, lopen het grootste risico als zij geen toestemming hebben kunnen geven.

¹ Ambulancezorg Nederland, FMS, InEen, LHV, NFU, NVZ, MIND en ZN

² [Brief Patiëntenfederatie NL e.a. t.b.v. Commissiedebat digitale ontwikkelingen in de zorg – juni 2023](#)

³ [Patiëntenfederatie Nederland | Zorgverleners moeten medische gegevens...](#)

⁴ [Toestemmingsvoorziening Mitz](#)

⁵ 'Weten is nog geen doen', WRR 2017 "De overheid kan inspelen op de beperkte niet-cognitieve vermogens van burgers door de keuzearchitectuur aan te passen. Dat kan met behulp van simpele labels, aanvinken van standaard-opties (defaults), **opt-outstelsels**, 'ongewenste' keuzes beperkt mogelijk maken..."

⁶ [Gezondheidsvaardigheden in Nederland: actuele kennis en inzichten - Nivel, 2024](#)

Vertraging betekent nog langer onveilige zorg en extra werkdruk

Uw Kamer heeft eerder belangrijke moties⁷⁸ aangenomen die verzoeken om realisatie van een opt-out voor gegevensuitwisseling bij spoed en medicatieoverdracht. Inmiddels blijkt dat het ministerie van VWS de ontwikkeling van de benodigde wetgeving uitstelt en pas later betreft bij de implementatie van de European Health Data Space (EHDS). Dat zou jaren vertraging kunnen betekenen waar patiënten en zorgverleners in Nederland niet op kunnen wachten. Uitstel betekent dat patiënten en zorgverleners nog langer te maken houden met onnodige onveilige situaties, medicatiefouten, ziekenhuisopnames en extra werkdruk⁹.

De staatssecretaris antwoordde in het Tweeminutendebat Digitale ontwikkelingen in de zorg (dd. 9/9 jl.) ondertussen in te zetten op het programma Met Spoed beschikbaar 2.0 en het verhogen van toestemmingen via de toestemmingsvoorziening Mitz. Omdat dit nog altijd een actieve handeling vraagt, ook van minder digitaal- en gezondheidsvaardige – of kwetsbare mensen, zien we dit niet, en ook niet tijdelijk, als oplossing. Het is belangrijk dat de minister meer vaart maakt en met de implementatie van wetgeving en randvoorwaarden om gegevensuitwisseling in de zorg sneller, beter en veilig mogelijk te maken. Zodat patiënten en zorgverleners kunnen rekenen op goede en betrouwbare elektronische gegevensuitwisseling en kwaliteit en continuïteit van zorg.

>We doen met klem een beroep op uw Kamer om de minister te verzoeken de eerder aangenomen Kamermoties uit te voeren en eerdere toezeggingen omtrent de realisatie van een opt-out voor gegevensuitwisseling bij spoed na te komen.

We hopen dat u de aandachtspunten uit deze brief naar voren wilt brengen in het Commissiedebat Acute Zorg. We zijn graag beschikbaar voor nadere toelichting en praktijkvoorbeelden.

Met vriendelijke groet,

Namens MIND, Ambulancezorg Nederland, Federatie Medisch Specialisten, InEen, Landelijke Huisartsen Vereniging, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra, Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen en Zorgverzekeraars Nederland.

Arthur Schellekens
directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland

⁷ [Motie van de leden Paulusma en Tielen over verkennen of actuele medicatieoverzichten van patiënten onder de reikwijdte van het wetsvoorstel over een opt-out in de acute zorg kunnen worden gebracht](#)

⁸ [Motie van de leden Van den Hil en Tielen over de wettelijke verankering van een opt-out voor de spoedeisende zorg](#)

⁹ [Artsen zien dagelijks gevaar voor patientveiligheid door ICT-problemen](#)